

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi romai kath. irodalmi társulat heti közlönye.

Megjelenik minden szombaton. — A társulat minden rendű tagjai a lapot adódiájukért kapják. — Nemtagok részére előfizetési díj: egészévre 4 frt félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.

Ugy a lap szellemi részét illető cikkeket, mint az előfizetési pénzek a „Köznyelődés“ szerkesztőségére Gyulafehérvárra a várba küldendők.

Előfizetési felhívás

„KÖZMŰVELŐDÉS“-re

Az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat heti közlönye a jövő 1885. évvel pályafutásának VIII-ik évfolyamát kezdi meg. — Közös sz. ügyeink a hit, a kath. műveltség, a hazafiság biztosítása és védelmében fog küzdeni az eszme fegyverével, miként eddig, úgy ezután is. — Midőn ezért e keménymezőn kívánunk elszántan munkálni, tesszük azt lelkesítve a tudattól, hogy nagy czélokért fáradni érdemes; — tesszük, mert a mult munkájának emléke, csirája kell, hogy legyen a jövő tevékenységnek is. A megfutott hét év alatt mint bércezes kis hazánkban a kath. érdekeket egyedül ápoló közlönynek munkásai, amint megtisztelőnek tartottuk részünkre e körülményt, époly kevéssé riadtunk bármi nehézségtől is vissza, mely törekvéseinket lanyhítani s korlátok közé szorítani akarta volna.

Ösztönte bizalommal fordulunk tehát t. olvasó közönségünkhöz, s bizunk nemes pártfogásában, bizunk drága ügyeink iránti lelkes érdeklődésében, remélve, hogy a „Köznyelődés“ ezutáni fennállását s üde életét részint új tagok, részint új előfizetők megnyerése által biztosítandja; *annál is inkább, mert a mint örömmel jelezhetjük, lapunk az 1885. év első számától kezdve a kívánt óvadék letétele mellett jelenvén meg, a politikai vonatkozású társadalmi és vallásügyi kérdésekkel is behatóbban fog foglalkozhatni.*

A „Köznyelődés“-re előfizethetni minden posta hivatalnál, czimezve Gyulafehérvárra a szerkesztőségnek.

Előfizetési feltételek:

Egész évre	— — — —	4 frt
Fél évre	— — — —	2 frt
Negyed évre	— — — —	1 frt

Az irodalmi társulat tagjai a lapot tagdíjaikért kapják. Gyulafehérvárt, 1884. decz. 18.

A szerkesztőség.

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Isten kegyelméből pár nap után új évre viradunk! Mikép üdvözölhetjük e korányt már előre is szebben, mint a hit szellemétől ihletett ősi szokás szavaival; „*Dicsértessék a Jézus Krisztus!*“? Ó mindennek alphája s omegája, — vagy mint szent Pál mondja: „*Jesus Christus heri, et hodie, ipse et in saecula.*“

A már-már lealkonyuló 1884. év zugó folyamán futott le napjaival. És annyi romlás és ingatlanság, a vélemények és szenvedélyek annyi hullámozása közt vajjon leszállt-e hozzánk a béke angyala, hogy a megszagott szeretet-kötélékeket tartósan összefűzze? A nyugalom, mely után a feldult erdély oly mohón sovárog, megjelent-e vajjon körmünkben?

Nem akarjuk a mult bűneit feleleveníteni. Legyenek eltemetve! De harcz vala az év kezdete és harcz vége is. A béke áldásait sokan nem ott kerestük, hol illet volna, s meghasonlásba jutottunk önmagunkkal. Kényelem, haszon s hatalomvágy keresésében vesztegetők időnket, biztosítva véltük napjainkat, tünekény hiúságokba elmerülve, — és láttunk álmokat, közöttük Babel-tornyát, melyen hit és erény nélkül fölvergődhetni véltünk a halhatatlanság magasságába; erős váraink a légürben voltak felépítve, bilincseink vágyainkat a földiekhez kötötték, — Isten nélkül akartunk boldogulni!

Pedig az örök világosság egyedül biztos révibe már rég hogy eljutottunk. Egy szép jelen s szebb jövő remény-csillaga még akkor is derengett felénk, midőn annyiszor már maszagostá meg agyunkat s szívünket a bűnnek s hiúságnak lelke; kitekintő lelkünk méltán telhetett el a vigasz nyugtató érzetével ekkor is. Mert Jézus Krisztus, szeretettől szorongó barát s testvérként tartá felénk kiterjesztve mindenkör áldó karjait; akkor is hő keblére kívánt szorítani, midőn lángézelmeit nem fogadtuk s hangoztatuk a készség és viszonyszeretet tartozó jeleivel vissza.

„*Nube solet pulsa candidus ire dies.*“ Csillám.

lik: vajjon 1885-re eddigi romlásaink s lelki ingatagságaink homálvából némü derü? Feltétlen felelet vétkes szerénytelenség volna, mert a jövőnek rejtelmait avatlan kezek fel nem lebbenthetik. „Dicsértessék azonban a Jézus Krisztus!”

S bár a tusa erény és bűn, igazság és tévely, hit és hitetlenség közt fönnálland, míg csak az emberi lény élni fog e földön; bár miként az elmúlt, úgy a közelgő évnék harc lesz a kezdete, harc lesz a vége is: az óhajtott béke vasárnapja föl fog Jézus Krisztus szelleménél virradni földi ideiglenes éltünk boltozatán is, hogy tartóssá váljék a végtelenség s tökély tulvilági hazájában.

A sok vészterhelte boru dörgésére nem szabad nekünk, kik az ígéreteknek fiaí vagyunk, kicsinyhitűeknek lennünk. Midőn Krisztus urunk kezdő egyházával Genezareth háborgó taván utazott s a fenyegető veszély miatt magrémult tanítványok őt álmából felriaszták, megdorgálá félénkségüket. Egyházunk kertjében a leggyönyörűbb hitvirágok akkor nyiladoztak, midőn a hóhér pallosa ezer vértanu vérével áztatá a földet. Mi a viaskodó egyház tagjai vagyunk még. Kuzdjunk tehát, feszüljenek meg izmaink s az 1885. év által Jézus Krisztus sz. nevében bizonyára feltárulnak előttünk a győzedelmeskedőnek diadalkapui is. „O Christiane! delicatus miles es“ — mond szent Chrisostom — „si putas sine pugna te posse vincere, sine certamine triumphare. Fortiter dimica, atrociter in proelio concerta, considera pactum, conditionem attende, militiam nosce; pactum quod spondesti, conditionem ad quam accessisti, miliciam, cui nomen dedisti; hoc enim pacto quos miraris, omnes pugnaverunt, hac conditione universi vicerunt, hac militia triumphaverunt.“ Így, csakis így „boldog újvet“ Mert csakis így fog „dicsértetni a Jézus Krisztus, kibén bizalmunk, erősségünk s üdvünk!

Habla.

Feleletek Expectans négy kérdésére.

A „Közművelődés“ 55. számában Expectans 4 kérdést intéz a „hitelemzés köréből“ lapunk papi olvasóihoz. — Valószínű, hogy e kérdésekhez a t. szerkesztőséghez egy vagy több felelet már beérkezett.*) mindazonáltal én is bátor leszek hozzászólni.

Halljuk tehát a kérdéseket!

1. Hogyan kell eljárni, ha a templomba nem járó gyermek azzal mentegeti magát, hogy a szülők nem engedik?

Felelet:

a) Hajlandó nem vagyok hinni, hogy a szülők ezt elvből tegyék, hanem inkább könyelműségből, „die Menschheit ist oberflächlich“ szokta voít mondaní egyik tanárom. A szülőknek szóvali barátságos figyelmeztetése által biztosan elérí a hitelemző — illetőleg nálunk a plebános, hittanár vagy káplán czélját.

b) De ha mégis előfordulna a fehér holló — cum anima nigra — hogy az apa vagy — szinte félelem kimonadani — az anya oly vallástalan, hogy gyermekét a templomlátogatástól szándékosan eltiltaná, én részemről az ily

*) A jelen perczig még egy sem: Nagyontisztelendőség az egyedüli.

szerecséttlen gyermeknek azt tanácsolnám: „Imádkozzál gyermekem! buzgón, állhatatosan kedves szülőidért, hogy az ur Isten szent kegyelmével lágyítsa meg szíveiket, s mind maguk örömet járjanak az ő házába, mind pedig téged szívesen engedjenek oda. Mikor teheted, jöjj a templomba, mikor pedig nem lehetséges, éleszd föl magadban a jó szándékot, mondván: „Oh édes Istenem, te látod szívemet, hogy mily örömet mennék a te szent hajlékodbá, de — nem lehet“

Vajjon az ily eljárás nem helyesebb-e, mintha a hitelemző nyakra-főre kinozná növendékét a templomba való járással, s mégis — véve a jelen esetet — eredmény nélkül?

c) Megtörténhetik, a mint mégis történik, hogy pl. számra nézve nagy, de vagyoniilag kis családnál oly sok a házi dolog, hogy a szülők — legalább saját primitív gondolkodásmódjuk szerint — kénytelenek gyermekeiket az isteni tisztelet alatt otthon tartani, s némelykor az idősebb gyermekeknek otthon kell maradnia, felügyelni kisebb testvéreire, mert a tata és a mama — a templomba mentek. Lehet e itt kifogás? In casu priori a szülőkkel igyekezni kell megértetni, miszerint csakis a legutolsó esetben, a legnagyobb szükségben tartsák vissza gyermekeiket a templomlátogatástól.

Egyáltalában sok patientiára és még több prudentiára van a hitelemzőnek szüksége, főkép mai napság, midőn a levegő nem ugyan cholera miasmával, de ennél még veszélyesebb gőzzel, a vallástalanság, az új pogányság, az indifferentismus miasmával van telve, s aki nem elég óvatos, még akarhatja ellenére is szí be valamit ezen a lelki életet megmérgező aromából.

2. kérdés. Hogyan kell eljárni akkor, ha azzal állana elő vagy egy gyermek, hogy édes anyja nem engedi neki, hogy imádkozzék?

E kérdést talán így lehetne practikusabban föltenni: „ha az édes apja nem szereti, ha imádkozik.“ In hoc casu az apákban kevés a vallásos szellem, el van merülve a földiekbe, a sursum corda nehezére esik; az ily atyálátván családját ájatoson imádkozni, érzi belsejében a szemrehányást. No ha ez így van, imádkozzék a fiu ugyan apja előtt is, de többet, midőn a tata nincs honn, és pedig csatoljon imáihoz egy Ave Mariát is pro conversione patris.

Számos példát hallunk naponkint idegen országokból és édes hazánkból is, hogy a vallásosságukról kevésbé híres családok is fiaikat és leányaikat szerzetes iskolákba adják. Miért? Meg van még bennök a szeretet gyermekeik iránt, érzik, hogy magok a belső boldogságot nem bírják, meg vannak önmagukkal hasonolva, legalább gyermekeik számára óhajtanák a szív békességét biztosítani.

De dato et concessio, hogy a 2. pont in sui forma áll; mit mondanék az ily catechumenusnak? — „Reggeli imádat, ha nincs hideg, elvégezheted a tornáczon, az udvaron, a kertben, ha hideg van, szépen az uton, midőn az iskolába jössz, utóvégre még a szobában is.“ Ha észrevenném, hogy az evés előtti és utáni imádságot sem túri az atyja, szitkozódik, káromkodik, ha látja gyermekeit imádkozni, azt, mondanám: „Gyermekem, midőn leülsz az ebéd és vacsorához, emeld föl szívedet Istenhez és

gondolatban mondj el egy rövid imát, ugyszintén évés után rövid hála-adást.“

Ujból azt mondom, hogy ilyen et professo istentelen atyák édes hazánkban — Istennek legyen hála — vagy éppen nem, vagy pedig csakis mind unikumok figurálhatnak.

3. Kérdés. Hogyan kell eljárni akkor, ha a gyermek azt mondja, hogy mi soha sem bőjtölünk?

Valahol egy történetket olvastam. Egy non religiosissimus atya fiát nevelőintézetbe küldötte, a hol legszolidabb ker. alapot nyert. Szünidőre haza jövé, az első böjti napon — more solito — husételt tettek az asztalra. A fiu nem nyult az ételhez. Az atya kérde: „Mi az fiu, te nem eszel?“ „Nem édes apám, mert ma bőjt van.“ — „Mindjart egyél, különben semmit sem fogsz ébredrekapni.“ A fiu halgatott — és nem evett. Ebed után az atya hazulró. távozván, a jó mamának megesett szive a kis jejunanson. „Gyere gyermekem, készitek én neked egy kis böjtös etelt.“ „Nem mama, a tata mára nekem carentiát adott, én szót akarok fogadni.“ Lehet-e a kis „Confessor — non Pontifex nequidem Clericus — vallásos lelkület bamelat nekül szemlélnünk?! És ime a Joannes Baptista-tete apostoli bátorság használt — a jövő böjti napon már nem jöttek husos ételek az asztalra, hanem az egész család — köztük a tata is — bőjtölt.

Azonban e példát nem igen merném pro praxi alkalmazni, itt virtus heroica forog fönn. Elegendőnek tartanám a catechumenushoz így szólni: „Kedves gyermekem! Kérjed jó mamádat, készítsen számodra böjti ételt (hány anya, ha módjában állana, nem tenné ezt meg) ha pedig nem ad, éleszd föl a jó szándékot, hogy te mint a kath. embernek ezt tennie kell, örömet böjtlőnlé, de a körülményeknél fogva ez nem lehetséges, ha egyszer módomban leend, az anyaszentegyház rendelése szerint fogom háztartásomat berendezni.“ Amin segíteni nem lehet, békével kell hogy tűrjük.

4. Kérdés. Hogyan kell eljárni végre akkor, ha a gyermek kíváncsián kérdezősködik a 6. parancs és a főbűnök 3-ika körül.

A hitelmezőnek, mint Isten helyettesének kell hallgatói előtt megjelennie, ő Isten akaratjának hirdetője. — Sancta sancte tractanda sunt. Ezért soha készületlenül a tanításra megjelenie nem szabad, kivéve, ha más hivatalos teendőjében őt akadályozzák, akkor hiányzik ugyan a praeparatio proxima, de a remotát annálkevésbbé szabad elhanyagolnia, minél többször, — amin ez a pastori-ciumban megtörténik — előjöhet a collisio officiorum. Ha mindig jól elkészülve megy az előadásra, ha ezenkívül egész valóját a vallás szellemé atlené, akkor a szent igazságokat úgy fogja magasztos hivatásához képest tractálni, hogy kis tanítványai megszokják azzal megelégedni, a mit a catechetájoktól hallottak. Hurter Theol. Dogm. Comp. Parte 1. pag. 389. n. 424. igen szépen jellemzi a gyermeki szívet.

Igen helyesen használja Expectans a kíváncsi szót. A vallás nem a kíváncsiság, hanem a lelki élet fejlesztésére adatott Istentől. Azért, a hol nem annyira a jóakarat, mint inkább a kíváncsiság szól, ott kevés az áldás. Az ily kíváncsit egy okos felelettel hallgatásra bírnam.

Ezek után azt mondom, ha minden catechesisre jól

kell elkészülnünk — religiosam institutionem prolium inter praecipua muneris sacri agenda reputes, mondja legelső főpásztori dispositióuk — tisztesen áll ez, de pr. 6°. Minden mondatot, minden szót otthon jól meg kell fontolnunk, nehogy per excessum vel per defectum hibázzunk, mindakettő veszélyes lenne. Ez utóbbinál az ignorantiát nem depellálóok, az elsőnél veszélyes szikrát dobának a szívekbe. Ha továbbá minden foglalkozás előtt rövid oratiót mondunk, mennyivel inkább kell a jelzett esetben ad pedes Crucifixi borulva sóhajtnunk: ut ponat custodiam ori nostro; ut lingua nostram dirigere dignetur.

En azon elv szerint: contraria juxta se posita magis elucescunt szoktam e poniban haladni. A tisztaság erényét, sicut justum est, égg magasztalom, ennek szeretétét egyes szentek példáiival illusztrálom, az ellenkezőről pedig csak ami szükséges.

Lélektanilag véve a dolgot, ha a catecheta nem drámai szigorúsága, hanem apostoli lelkülete és élete következtében azon respectust, a mely egy hitelemzőt megillet, biztosította magának, azon megható előadás után, a melylyel ő az erény fönségét és a bün utálatosságát ecsetelte, alig lehet catechumenus, ha csak erkölcsileg nem romlott, a ki kíváncsiságból kérdéseket terjeszsen elő, kivéve ex conscientia data occasione in confessionali.

Expectansat sokáig espectralva hagyni nem akartam, azért is habár felületesen — a mint ezt az idő rövidsége hozta magával — igyekeztem kérdéseire megfelelni. — Adja Isten, hogy derék Expectansunk minél üdvösebben munkálkodhassék ad gloriam Dei et salutem animarum!

8—r.

Jegyzőkönyvi kivonat

a gyergyói esperesköri r. k. papságnak 1884. május 15-én Alfaluban a lelkesi lakban tartott tavasszi korona-gyűléséből.

3. Olvattatik kegyelmes főpásztorunknak 1883-ik évi nov. 12-én 326 sz. a. k. magas leirata, melyben a püspöki ft. szentszéknek meghallgatása után kegyelmesen megengedni méltóztatott, hogy a Serfőző féle telkek Szentmíklőson és Szárhegyen becsérték szerint eladathassanak a befolyó összeg mint tőke kezeltessék, a kegyes hagyományozó szándéka szerint végzendő szentmisék kötelezettségének szigorú és pontos teljesítése mellett. Ezen pénzüsszegnek a borszéki fürdőn építtetni szándékolt ház céljaira fordíthatása iránti további intézkedést ő Nmsga akkorra tartja fenn, midőn az 1875-ik XXXVII-ik kereskedelmi törvényzikk értelmében a részvénytársulat megalakult és a részvények kibocsáthatására a szükséges ministeri engedély kinyerettet.

Ezen magas püspöki leirat kapcsán Ferenczi Károly gy. szentmíklősi plébános jelenti, hogy a gy. szentmíklősi házas telket 1475 forinton, a szárhegyi téglacsúrt és telket pedig 306 frton sikerült nyilt árverezés utján elárusítani, mely két összegből első részletül 360 frt már le is van fizetve és a gy. szentmíklősi takarékpénztárban elhelyeztetve. Egyuttal hálásan emlékezik meg tek. Gencsy Alajos gy. szentmíklősi és Császár József szárhegyi községi jegyzőkről, a kik az árverés kihirdetése és vegrehajtása

alkalmával nagy szolgálatot tettek, de az ezért járó tiszteletdíjról a czélbavett üdvös vállalat javára s a kerületi papság iránti jóakarattól lemondottak. Kéri egyszersmind a gyűlést, hogy intézkedjék a megejtett árverezésre és eladásra vonatkozó irományok elhelyezése, — s a vételár többi részleteinek beszédése és elhelyezése iránt.

A gyűlés örvendetes tudomásul veszi a magas püspöki leiratot, köszönetet szavaz a kérdésben forgó két telek elárúsítása végett kiküldött bizottságnak, különösen pedig Ferenczi Károly tagtársnak, a két teleknek a nyert püspöki engedély folytán oly sikeresen és várakozáson felül előnyösen eszközölt elárvereztetéseért, helyesli a vételár befizetett részének a takarékpénztárban eszközölt elhelyezését, és nevezett Ferenczi Károly tagtársat fölkéri, hogy az irományokat tovább s gondozza s a hátralévő vételárt szintén a takarékpénztárban helyezze el. Gencsy Alajos és Császár József közs. jegyző uraknak önzetlen nemes fáradozásaikért a gyűlés legyzökönyvíleg köszönetet mond; a borszéki fűrdőn építendő ház ügyében kiküldött bizottságot pedig felhatalmazza és utasítja, hogy a házhelykijelöltetés és a részvénytársulat megalakítása iránt folytassa megkezdett működését.

5. Örömmel constatálja a gyűlés, hogy a husvétii exercitiumok ambulánsokká tétele iránt hozott határozata, valamint azon intézkedése is, hogy a tanítók is ugyanazon alkalommal a papokkal közösen együtt végezzék husvétii gyónásukat, jó hatással voltak. Kevés kivétellel a kántortanítók és tanítók megjelentek Szárhegyen a plebánia-templomban tartott szentgyakorlaton s a hívek épülhettek a nép vallásos erkölcsi nevelésére hivatott egyházi és világi férfiak vallásos érzelmeinek ezen szokatlan nyilvánulásán, s fokozott hatást várhatni a többi községekben is. Azon kántorok és tanítókra nézve, kik meg nem jelentek, határoztatik:

hogy midőn a plebánosok a husvétii gyónásra vonatkozó periodica relatiót az esperesi hivatalhoz betejeszítik, mellékeljék hozzá az illetőknek elmaradását igazoló jelentést is azon megjegyzéssel, hogy otthon más-különbön a gyónást és áldozást végezték-e vagy sem?

6. A vadházasságokra vonatkozó 874—1884. sz. alatti magas püspöki körlevél hosszas beható tárgyalásra szolgálatot alkalmat. Mindenek előtt mély halálját fejezi ki a gyűlés ezen főpásztori bölcs intézkedéseért, mely hivatva van sok olyan baj orvoslására, melyen a lelzi pásztorok legbuzgóbb törekvése eddig hajótörést szenvedett.

Ezen magas körrendeletnek kihirdetése és foganatba vétele ezen esperesi kerület több községében meglepő eredményre vezetett. Mindazonáltal tekintetbe véve a zavarokat is és izgatottságot, melyet a küszöbön álló országos képviselői választási mozgalmak különösen vidékünkön előidéztek, a gyűlés jónak látta határozatba hozni:

hogy a névsor összeállítása s a magas körrendeletben foglalt intézkedések erélyesebb keresztülvitele halasztassék el a képviselő választások befejezése utáni időre midőn a fölzaklatott kedélyek lefognak csillapodni.

8. A szekelyföldön ő időkől fogva fennáll a szokás, hogy a felnöttek temetésekor a Ritualében előírt rövid szertartásnál hosszabb szolgálatot kívánának a lelkésztől, milyen p. o. a koporsóba tétel, a hallotti szólozmák egy részének elénklése stb, ellenben a kisded

gyermekek temetését inkább a kántor vagy harangozó által szeretik végeztetni. Ez utóbbihoz hasonló gyakorlat feltalálható a városokban is, a hol a szegény gyermekek sőt felnőtt emberek tetemei is papi kíséret nélküli vitetnek vagy a templom cintermébe vagy egyenesen ki a temetőben levő halottas kamarába s miután ottan a pap által bélettek szentelve, úgy helyzetnek el a sírba. Ez részint költség kiméles tekintetéből történik, még pedig nemcsak a pap díjazását értve, hanem azon tetemesebb kiadásokat is, melyeket egy ünnepélyesebb temetés és gyász kíséret okoznának. S ezen gyakorlatnak van is némi jogosultsága, különösen nagyobb kiterjedésű hitközségekben, de a hol ezen gyakorlat szokásban is van, semmi esetre sem helyeshető azon visszaélés, hogy az ilyen gyermek temetéseknl a kántor vagy segédje az aspersoriummal beszéltetést végezzen, miért is a felnöttek temetésének kérdését ez alkalommal mellőzve, beható eszmecsere után indítványoztatik s közhelyesséssel el is fogadtatik

a) hogy mondja ki a gyűlés elvül, miszerint a gyermekek temetésénél ezen helytelen szokás beszüntetésére fog törekedni.

b) a hol annak beszüntetését azonnal eszközölni nem lehet, ottan törekedjék a lelkész legalább az egyformaságra s kövesse az aránylag leghelyesebb amaz eljárást, hogy a kántor vagy segédje végezze a halottas háznál, de aspersorium használása nélkül a szokásos Laudatét és Benedictust a „Miatyánk“-kal és a halottak közönséges imájával együtt s kísérelje a tetemet a templom kerítésébe, itt a pap megjelenvén, a tetemet beszélteti, az előírt egyházi imát elvégzi és csak ennek megtörténte után engedi a kisded halottat a temetőbe kivetetni.

9. Felmerült azon eset, hogy a vörös kereszt egylet nagybőjti időben táncmulatságot rendezett. Az illető lelkész fölszóllalt ellene és arra akarta bírni a rendezőket, hogy változtassák át bár társas-mulatsággá, de miután minden igyekezete sikertelen maradt, az ügyet püspök ur ő nmlgához följelentette, ki kegyes volt megtalálni főispán ő mgát, hogy intézkedjék közigazgatásilag azon botrányos eljárás beszüntetése iránt, hogy a királyné ő Felsege védnöksége alatt álló humanistikus vöröskereszt egylet cége alatt olyan mulatságok ne tartassanak, melyek egyenesen az egyház törvényeinek megsértésére céloznak. Azonban, hogy a főispán ur tett-e ez ügyben valami intézkedést, arról tudomásunk nincsen; mégis ezen föllépésnek lett annyi eredménye, hogy a tervezett táncmulatság elmaradt s helyette egy társasestély lett rendezve. — De a tánczélvezettől megfosztott ifjuság azzal boszulta meg magát, hogy a komolyabb vendégek eltávozását után a legféktelenebb dorbézolásnak adta magát, reggel zenezóval kísértetvén egymást szállításukra.

Ugyanazon nagybőjti időben történt, hogy egy más községben valami egyházi ünnepély ürügye alatt az egyházi tanács s a községi előljáróság ellenzése daczára a felsőbb politikai hatóság engedélye lett kieroszakolva egy táncmulatság megtartása végett, s ezen botrányos mulatságban kath. tanítók is részt vettek. S mivel egyik lelkész — a mulatság napján honn nem lévő lelkész társa

megbízásából az említett tánczvizalom rendezőit hirlapi-
jag megróttá, a kerületi tanítói gyűlésen egy tanító ré-
széről heves megtámadásnak lett kitéve.

Az illető lelkész eljárása mindkét esetben helyesel-
tetvén, indítványoztatik: hogy

a) a vereskereszt-egyletre vonatkozólag kéressék föl
Püspök ur ő nmsága, hogy kegyeskedjék — szükség
esetén — a legfelsőbb helyen kieszközölni, hogy az apos-
toli királyné ő Felsege alatt álló humanistikus egylet
czége alatt ne rendeztethessenek oly nyilvános mulatsá-
gok, melyek az egyház törvényeinek kigunyolására és
etiprására vezetnek, mert hasonló esetek ismétlése azt
loagná eredményezni, hogy az egylet legbefolyásosabb
tagjai visszalépjének.

b) kéressék meg Püspök ur Ő nnga: hogy a fel-
merült esetből kiindulva a kath. tanítói egylet útján han-
goztassa főpásztori szózatát a tanítókhoz az egyház tör-
vényeinek tiszteletben tartása iránt.

Mindkét indítvány elfogadtatván, elnök megbizatik,
hogy feliratában is kérje föl püspök ur ő nmlgának ma-
gas figyelmét e két pontra vonatkozólag.

Salamon Alajos, s. k. főesperes.
Morvath Károly, s. k. jegyző.

TÁRCZA.

SILVESTER ESTÉJÉN.

Ismét egy év letelt,
Mint eddig annyi sok;
Oh, az idő nagyon
Gyors szárnyakon mozog!
Majd gyors, miként villám,
Majd mint a gondolat,
Majd még a tajkoncal
Csak egy uton halad.

Az örvendő sóhajt
Rövidsége miatt;
A szenvedő szívnek
Osztt uj fájdalomakat.

Oh, az idő nem néz
Örömet, fájdalmat;
Megtudja fékezni
A röpké vágyakat.

Midőn még hajnalán
Vagyunk az új évnek,
Szívünknek hány remény
Bimbói fejlenek?

S mikor már a remény
Bimbója kifakadt,
Lombostól tépi le
A bimbót s galyakat.

A nyugtalan siet
Attörni fátyolán;
Pedig megjön ugyis,
Habar későn — korán.

S midőn már elhaladt,
Ha visszagondolunk,
Oh akkor volt-e mért
Előre vágyódnunk?

Öröm és fájdalom
Előttünk megjelen,
Oh, akkor az idő
Rövid, s értéktelen!

Ismét egy év letelt,
Mint eddig annyi sok;
De nem szabad nekik
Örökre mulniok.

Jelen s mult még megjön,
Egyszer még megjelen:
A végzetes napon,
A végítéleten.

Temessük el tehát
A bút, a bánatot,
Melyet számunkra fenn
Az elmúlt év hagyott!

K. J.

A tapintás.

— Csevegés. —

Tisztelt olvasóimnak e lap hasábjain érzékeink közül
eddigelé bemutattam négyet. Hogy legalább a numerus
teljes legyen: van szerencsém az utolsóval is előruk-
kolni.

Sok író, midőn tárgyát már úgy kimerítette, hogy
róla tovább semmit sem írhat, így fejezi be témáját:
„még sokat írhatnak e tárgyról, de jelenleg nincs szán-
dékomban.“ Én e „befejező“ sorokat „bevezetőül“ hasz-
nálván, a tapintásról, eredetéről, neveiről, alakjáról, eszkö-
zeiről stb. — csak röviden emlékszem meg.

Egy professzor kérdezvén tanítványától: honnan
származik az „ugatás.“ ezen feleletet nyeri: „a kutyából.“
Kutya tehát gyökszava a belőle származott „ugatásnak.“
Ezen ethimologiai törvény alapján bátran állithatjuk a
tapintás gyökéül — eredetétül — a kezet. S csakugyan
mindkét testamentum azon tudósai és szakférfiai is, kik-
nek életök a tapintásával igen közeli viszonyban vala:
eme eredeztetés elméletét bizonyítják. Pld. Job imigy kö-
nyörög barátjaihoz: miseremini, miseremini saltem vos
amici mei, quia manus domini tetigit me! Ezt bizonyítja
a dussgazdag sorsa is, ki a pokolból rimánkodék Ab-
rahámhoz, hogy Lázár vízbe mártván ujjá begyét. érin-
tené meg ezzel nyelvét, mert melege van. (— Kérendz-
hetett volna Topánfalvára is; — itt elég hideg van —).
Ezt bizonyítják azon manupropriák is, melyeket az írás-
tudatlanok szoktak mutató ujjukbegyével az okmánvokra
rányomni. De a tapintás legszembeötőbb — mondhatni
tapasztalati érveivel mégis az életben találkozunk. Így
pld. egy alkalommal az X—i főispáni huszár a kocsis fe-
lett való elsőbbségét éreztetni akarván, annak orra jobb
tájékat úgy találta megtapintani, hogy szegény kocsis rö-
gön náthába esett. Ezek — hiszem elég világos bizonyít-
tékok, hogy a tapintás csakugyan a kéztől ered.

Mi aztán a tapintás elnevezéseit illeti; ezek igen különbözők. Simogatás, czirogatás, legyintés, kollintás lökés, bökés stb. mindmégannyi enyhébb vagy keményebb mellékelnevezései a taktusnak, de mégis legnyomatékosabb s találóbbnak mutatkozik — noha a tudósok nem igen szeretik elfogadni — a *po!*, mely rendesen vissza szokott pattanni oda, honnan jött, azon principium szerint, hogy mily mértékkel mérnek neked, te is olyannal mérj vissza.

Emez elnevezések ismét különféle szempontokból vehetők nygelet alá. Azon ember, kinek képén bizonyos koromvonalazások vehetők észre: czirogatott. — Pista legény behatván Jancsi barátjának fejét, a bíróság előtt ezt vala: „hogy csak gyengen hozzá legyintett.” Kinek oldalbordáját betörik: azt megbökték, s ki elég szerencsétlen saját képmasát a föld sarában szemlélheti: azt tenöktek. Ertekneg pedig unikum a *po!*, mert 5 flóres az ára, kivonom kamatul minden uszorásnak.

De milyen a tapintás képe? Piros szalagok az arczon, beuduledezett fogak, kiduledezett arczizmok, betom-pított orrok, kiugrott szemek, bevett fejek, csónka fülek, torított bordák, tekerített fejek, bekötött nyakok: mind a tapintás megannyi lajzatai. No meg ideszámítható az is, na valakinek tört eserepe van, vagy tyukszemere lépnek, azon kiutobbsággal, hogy pacziens utobbiakkal nem fut visum repertuimert, sőt inkább attól fél, nehogy repertuimert.

A tapintás eszközei szinten különbözők. Régen ököljog dominált, ma kajakol aszkeley, a katonaisztek kard-dal — a kocsisol, löcseseli duellának; a smedernek bot a legyvere, golyóba botlik az ur-feje, a baká szurony-nyal komuc te tüled mellett, Rozsa szakacsne konyha-kessel francherozza szet hütlen kedvesen. Ép ny különbözők az indító okok is: a rabo penzeri ut agyon; a tolvaj uzetes nekki tóri lei zarodat; a szerelmiesek szereteteroi, az urak becsületből tangajak egymast stb. — Maga a halál pedig lassu leptekek tapogatódik feléd, hogy annai gyorsabban tovább ragadva felked az egbe repujon, tested pedig váljké ismér porra. Edes jó barátom, na tested e pora talai idővel sarnantom, má válni: legyen könnyu porod telettem!

De a tapintásról szólvá: micsoda tapintatlanság eszevegéseembe halált vegyíteni! A halál éltünk végére bogot vet. Tenai a bevezes jele: — azt mondja: elég, ne tovább! Azert: vege.

III. Gyártás

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

— **HETI KÖRSEMLE.** Ithon. A képviselőház unnepek utan a költségvetés tárgyalását folytatni fogja. Szogyeny Marich László főrendihazi elnököt saját keresere ő teisege elnöki anasától érdemeit elismerve föumentette. Sennyei baró magvas enuntiatiókat hangoztatott — politikai meggyőződéses hangsúlyozván — midőn az enoki szeket másodizben is elfoglalta.

— **Róma.** A tuizó liberalis portugál kormány alkudozik a Szentszékkal az atrikai missiók érdekében, — mely ha czeihoz vezet. Lissabonban „missionarius segéd-intezet” fog alakíttatni. A liberalisok közelednek; jeles dolog.

— **Ausztria.** A leszámítoló bankból Jauner kács főfelügyelő közel 2 millio frtot sikkasztott. Sokan meg lettek ez által károsítva. Bizony baj, midőn a felsőbb rendü hivatalviselők ily jellemtelen eljárással méltelyezik meg az alsóbb rangu közegeket. Jauner magát agyonlötöte.

— **Franciaország.** Msgr de Rende párisi apostoli nuntius Jakobini bibornok-államtitkártól levelet kapott, melyben a sztszék így nyilatkozik: tekintve, hogy Franciaország a cultus-budget tárgyalásánál nem respectaltá a „Concordatumot”, adja a nuntius tudomására a kormány, hogy a Szentszék sem tarthatja magát a Concordatumhoz, ha Franciaország nem tartja. A napokban Ferry miniszterelnök igen melegen szólalt fel a Vatikán melletti nagykövetség fenntartása érdekében, kifejté: nem szerencsés dolog a végletekig menni a cultus-budget kérdésekben a Vaticannal szemben. — Párisban az anarchisták, blanquisták s collectisták meetingeket tartottak; a jeromisták is megtartották III. Napoleon Jeromosnak 1848. decz. havában történt elnöké váló választásának ünnepélyét. — Campenon francia hadügyminiszter lehetetleníti a katonaság lelki gondozását, mint ismeretes, előbb eltávolította az összes tábori lelkészeket, utjában pedig a korházak papjait is. O tempora, o mores!

— **Németország.** A németországi kaszárnnyákat socialista röpiratok miatt motozza a kormány; nem igaz volt-e Windthorstnak? — A lapok mindinkább a braunschweigi trónkérdéssel foglalkoznak, találgatván: hogyan lehetne alkalmas módon a Cumberlandi herczegnek Vilmos császárral kiegyezni.

— **Ázsia.** Koracaban torradalom tört ki. A király az angol és más diplomatiai ügyvivőknek vendégséget rendezett, s emiatt a lázadók megölték a király fiát és ő miniszterét.

— **Vidéki levél.** Főtisztelendő Szerkesztő Ur Becses engedelmevel bátor vagyok a kedves „Közművelődés”-ben egy szép ünnepélyt bemutatni. Ugyanis Csik-Szent-Imre hitközsége, — élén bugzó plebánossával, régóta tervezi egy a kor igényeinek megfelelő iskola építését és felszerelését. — S minthogy az emberiség nagy nevelője, a ker. kath. egyház mindig a legmelegebb ápolója volt minden oly intézménynek, mely az ifju nemzedék kiképzetését célozta, azért üdvös szándékát e vállalatával is érvényesítette. A jelzett terv kiviteléhez u. i. Erdély áldott lelkü püspöke mlgu Lönhart Ferencz ur 1000 frtot volt kegyes saját pénztárából adományozni, miert is „memoria ejus in benedictione est”; ez volt talán kezdetben az egyedüli készpénz, melylyel párosulva az aggályt nem ismerő törthetlen akarát, a szives készség, a haladás szent eszméjétől gyujtott buzgalom és munkás-ság, képes volt mintegy 9000 frtot képviselő díszes hajlékot emelni a tudományak és nevelésnek.

A csinos külsővel és czélszerű belső felszereléssel bíró iskolának f. évi november 23-án történt ünnepélyes megáldása. Ezt megelőzőleg Veress Sándor helybeli plebános a nagyszámban összegyűlt hívők és vendégek jelenlétében eszme- és érzelmdus beszédet tartott, fejtegetve az iskola fontosságát a család- és társadalomra nézve. Ezt követte az ünnepélyes megáldás, mely után Csik-megye kir. tanfelügyelője emelkedett hangu beszédben

fejtette, hogy az iskola négy tényezőből u. m. az iskolai előjáróság, a tanítók, szülők és gyermekekből áll, kik, ha híven teljesítik maguk körében kötelességüket, csakis akkor válik az iskola a templom előcsarnokává. Végül az ünnepélyt befejezte a falusi ifjuság által szép sikerrel előadott „A romok alatt“ cz. ifjúsági darab és két sávalat, mely sikernek érdeme ismét a derék lelkészé.

Mi, kik jelen voltunk, a jeles szónokok által hangzottatott azon érzéssel távoztunk, hogy kegyelmes főpástorunknak, a nevelésügyi lelkes támogatójának áldozatáért azon áldás legyen legszebb jutalma, melyet az e falak közt lelkileg és testileg romlatlanul nevelt polgárok és nők hoznak az egyháza és hazára!

A község lelkes lelkipásztora és buzgó, tevékeny tagjai leljenek edes megnyugvást abban, ha látják, hogy itt az ifju nemzedék bölcseségben és kedvességben növekedik.

Csik-Csatószeg 1884. december 14-én R. J.

IRODALOM.

Az újév beálltával szívünk egész melegével ajáljuk a következő lapokat és folyóiratokat t. olvasóink becses figyelmébe és pártfogásába:

— „**Magyar Állam.**“ Politikai napilap. Szerkeszti és kiadja Lonkay Antal. Előfizetési ára egész évre 20 frt, félévre 10 frt, negyedévre 5 frt. Előfizetheti Budapesten (Zöldfa-utca 43. sz.) vagy vidéken minden postahivatalnál. — Kívánjuk, hogy e tiszta kath. lapnak, mely a tűzpróbát már többszörösen kiállotta s mely Isten segítségével már a huszonhatodik évfolyamba lép — minden jobbmodu katolikus előfizetője legyen.

— „**Magyar Korona.**“ Politikai, társadalmi és közgazdasági napilap. Szerkeszti Jósika Kálmán, kiadja az Atheneum részvénytársulat, (Budapest Ferencziek tere). Ara egész évre 20 frt, félévre 10 frt, negyedévre 5 frt. — E lap is a kath. elvek mellett harcol s méltó arra, hogy előfizetőinek száma megtízszereződjék.

— „**Religio.**“ Kath. egyházi s irodalmi folyóirat. 43-ik évf. Kiadja és Szerkeszti dr. Breznay Béla, egyetemi ny. r. tanár Budapesten, (IV. Pappnövelde-utca, 8. sz.) Előfizetési ára ezen hetenkint kétszer megjelenő, kiváló gondossággal szerkesztett lapnak félévre 5 frt. E lap életrevalóságáról a többi között azon körülmény is tanuskodik, hogy ajövő 1885. évben már a negyvennegyedik évfolyamába lép. Melegen óhajjuk, hogy előfizetőinek sorába minden k. lelkész és tanfőúr beiratkozzék.

— „**Katholikus hetilap.**“ Szerkeszti Agoston A. kiadja a Szent-István-Társulat (Budapesten, Lövész-Utca, 13. szám.) Előfizetési ára egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Ara ezen csinos kiállítású hetilapnak oly csekély, hogy még a szegényebb sorsuak is járathatják. Ismételtén ajálljuk.

— „**Népujság.**“ Politikai és vegyes tartalmu lap. Szerkeszti és kiadja Luga László Egerben. Előfizetési ára egész évre 2 frt, félévre 1 frt, negyedévre 60 kr. E kis, de tömör, velős tartalmu lap, melynek nyelvezete oly egyszerű és szép, méltán helyet foglalhat úgy a paloták, — mint a kunyhók asztalán.

— „**A kath. Hittérjesztés lapjai.**“ Képes folyóirat. Szerkeszti és kiadja Nagel István Nagyváradon. Egy évfolyam ára (7 füzet egyenként 3 iv tartalommal) 3 frt. Kiállításra igen csinos s képei igen szépek. Adja Isten, hogy minden családnak nélkülözhetlen házi barátja legyen! Melegen ajálljuk.

— „**Tájékoztató és Egyházművészeti lap.**“ Szekeszti és kiadják: Püszty Tamás és dr. Czobor Béla Budapesten (IV. Lövész-utca 13. sz.) Előfizetési ára egész évre 6 frt, mely félévi 3 frtos részletekben is fizethető. Melegen ajálljuk.

— „**Uj Magyar Sion**“ Egyházi-irodalmi folyóirat.

Szerkeszti Zádori János Esztergomban. Ara egész évre 6 frt. Melegen ajálljuk.

— „**Havi közlöny**“ az elméleti és gyakorlati lelképásztorság köréből. Szerkeszti: Tokody Odón: kiadja a csanád-egyházmegyei nyomda Temesvárt. Ara: egész évre 4 frt, félévre 2 frt Melegen ajálljuk.

— „**Jézus Szentiséges Szívének Hírnöke.**“ Havi folyóirat az imápostolságnak és Jézus Sztéges Szíve tiszteletének terjesztésére és ápolására. Szerkeszti és kiadja Toth Mike Kalocsán (kollegium.) Ara egész évre 1 frt 50 kr. Melegen ajálljuk.

— „**Magyar katolikus.**“ Társadalmi, vegyes tartalmu lap. Szerkeszti és kiadja Ribényi Antal, főmunkatárs Kazály Imre. Ara egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Előfizetheti a kiadóhivatalban (Budapest, Zöldfa-utca 43. sz.) Káplánok és néptanítók ezen változatos tartalmu lapot 4 frtért kapják. Ajálljuk becses figyelmökre.

— „**Kalocsai Néplap.**“ Politikai és vegyes tartalmu hetiközölyny. Szerkeszti Mócsy Antal. Szerkesztőtársak Kleiner L. és Petrovátz J. Ara egész évre 2 frt, félévre 1 frt, negyedévre 50 kr. — Tartalma változatos, — nyelvezete egyszerű és csinos. Méltó a tömeges pártolásra.

— „**Általános Tanügyi Közölyny.**“ Szerk. Gyöngyösi R. Előf. ára egy évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Megrendelhető Arádon. Tanügyiakkal behatóbban foglalkozván, ajálljuk a t. lelkész és tanító uraknak.

— „**Veszprémi Közölyny.**“ Kath. hetilap. Szerkeszti és kiadja Lévy Imre. Belmunkatársak dr. Rada István és Meszes Polikárp. Ara egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Tartalma érdekes és változatos. Megérdemli a pártolást.

— „**Szathmár és vidéke.**“ Társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap. Szerkeszti: Sarmaságh Géza, kiadja: Molnár János. Előfizetési ára: egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 kr, negyedévre 75 kr. E magvas, élénk és változatos tartalmu lap kiállításra bármely fővárosi nyomdának is becsületére válnék.

— „**Korunk.**“ Társadalmi, szépirodalmi és ismeretterjesztő hetilap. Szerkeszti és kiadja Kádor Sándor (IV. Szarka-utca, 5-ik szám.) Előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Ezen szép kiállítású, kiváló gondallal szerkesztett lapot a budapesti r. k. „Legény-egylet“ rendes közölynévé választá.

— „**Irodalmi Szemle.**“ Kiadja és szerkeszti Luga László Egerben. Előfizetési ára: egész évre 1 frt. Megjelenik minden hónapban egy ivnyi terjedelemben.

— „**Egri Egyházmegyei Közölyny.**“ Szerkeszti: Zudar Sándor Egerben. Rovatai a következők: Vezérczik: Tudományos értekezés-k. Irodalom. Értesítések az egri egyházmegye köréből. Előfizetési ára: egész évre 2 frt, félévre 1 frt. Megjelenik minden hónapban kétszer.

— „**Dsszetartás.**“ Ismeretterjesztő, szépirodalmi és mulattató képes kath. közölyny. Szerkeszti Szűts Emil, kiadja Szűts és társa Budapesten (Ferencziek bazárja 16. sz.) — Előfizetési ára egész évre 3 frt 50 kr, félévre 1 frt 75 kr, negyedévre 60 kr. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

— „**Népiakolai Lapok.**“ Kath. tanügyi Közölyny. Laptulajdonos és szerkesztő: Tormássy János. — Kiadó: Litfass Károly Sopronban. Előfizetési ára: egész évre 3 frt félévre 1 frt 50 kr. Megjelenik a nagy szünidőt kivéve, minden hó 10-én, 20-án és 30-án. Óhajjuk, hogy különösen a tanügygyel foglalkozók részéről kellő támogatásban részesüljön.

— „**Népnevelő.**“ Kath. nevelés-oktatásügyi lap. Szerkesztik és kiadják: dr. Komlóssy Ferencz és Zelliger József Nagyszombatban. Előfizetési ára egész évre 2 frt, félévre 1 frt. — Megjelenik a szünidőt kivéve havonként kétszer.

— „**Népiakolai Tanügy.**“ Kath. népnevelés-tanítási lap. Az egri, kalocsai, váci, roznányi egyházmegye

r. k. néptanító-egyesületek közlönye. Megjelen havonként kétszer. XV. évf. Szerkeszti Katinszky Gyula Egerben. Ara egész évre 4 frt. A legmelegebben ajánljuk.

— „**Oktató Háziorvos.**“ Gyógytudományi és egészségügyi közlöny. Szerkeszti és kiadja dr. Bruck Lipót Budapesten (VII. Klauzál utca, 15 sz.) Előfizetési ára egész évre 4 frt félèvre 2 frt. — Nélkülözhetlen szakközlöny mindenkori számára.

— „**Haza és Külföld.**“ Tudományos és szépirodalmi folyóirat. Szerkeszti és kiadja: Thewrewk Arpád Budapesten (I. Lovas ut, 61 sz.) Előfizetési ára: félèvre 1 frt, negyedévre 60 kr.

— „**Erdélyi Ertesítő.**“ Törvénykezési és vegyes tartalom heti közlöny. Szerkeszti és kiadja Kuti Antal Marosvásárhelyt (Szent-Miklós-utca, 700 sz.) Előfizetési ára: egész évre 5 frt, félèvre 2 frt 50 kr. negyedévre 1 frt 25 kr.

— „**Háziaszony.**“ Háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilap. Szerkeszti Andrea, kiadja dr. Murányi Armin Budapesten (5. Vaczi-körut, 20. sz.) Eznn díszes kiállítású, hasznos tartalmu lapról már többször megemlékeztünk lapunkban s most is azt mondjuk, hogy minden háziasszony asztalán helyet kéne foglalnia.

— „**Isten Igéje szent beszédekben**“ Szerkeszti Molnár János; kiadja Buzarovits Gusztáv Esztergomban. Ara egész évre (12 füzet) 2 forint. Melegen ajánljuk.

— „**Fővárosi Szemle.**“ Szerkeszti: Abrányi Emil. Előfizetési ára egész évre 8 frt, félèvre 4 frt, negyedévre 2 frt. (Budapest, XII. Dohány-utca, 10-ik szám.) Tartalma ezen két és téli nyit terjedelmű képes lapnak igen élénk és változatos, es kiállítása oly szép, hogy bármely szalon-asztalnak is díszére valik.

— „**Bécsi Magyar ujság.**“ Külföldi magyar érdeklő lap. Szerkeszti és kiadja: Békesi József Bécsben. (III. Löwengasse Nr. 4.) Előfizetési ára: egész évre 6 frt, félèvre 3 frt — Megjelenik minden második vasárnapon.

— „**Élet és Irodalom.**“ Szépirodalmi és társadalmi heti közlöny. Szerkeszti és kiadja Korbuly József Kolozsvárt. Előfizetési ára egész évre 6 frt, félèvre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Megjelenik hetenkint egyszer, egy nagy iven, külön színes borítékkal.

A NAPI ESEMÉNYEK KÖRÉBŐL.

— **Tudomásul.** Lapunk mai számával veszik a társulati tagok és t. előfizetőink a beküldendő öszszegyek föjegyzésével ellátott postai utalványokat, melyekhez ma azon öszszinte kérésünket csatoljuk ismételtén, hogy tőkép azon társ. tagok és előfizetők, kik hátrafelekben vannak, ezen hátralékokat mielőbb törlesztetni szíveskedjenek, annál is inkább, mert közel **900 frt.** hátralék mellett lapot szerkeszteni, s annak minden költségeit fedezni teljes lehetetlen.

— **Értesítés.** Most került ki a sajtó alól, mint az erd. rom. kath. irodalmi társulat kiadványa: „A legelőss kötelesség“ czimu öszszinte szó a néphöz a gyermekek nevelése és tanítására nézve. Az egy nyomtatott ivre terjedő, csinosan kiállított igen korszerű füzetkét, melynek ára **3 kr.** s melynek szállítása tomegesbb megrendeléseknél ingyen fog eszközöltetni, nem tudjuk eléggé ajánlani. Célja volt a társulatnak a többek között, a rossz ponyvairodalmat, ezen józan termékkel is lehetőleg ellensúlyozni.

— **A karácsony magasztos ünnepének** fényét székesegyházunkban ez idén is emelte azon kedves körülmény, hogy főpásztorunk ó Excellentiája a jó Istenről ép egészséggel s erővel megáldva, személyesen jelenhetett meg az ájtatoskodók sokasága közt, s mind az éjféli, mind a nappali ünnepélyes miséket az emberré lett Istennek övéi üdvére bemutatthatta. — a papnövényedékek Dr. Szuchy Béla theologiai tanár vezetése mellett ez ünnepen is igen sikeresen gyönyörködtették a buzgó hívőket dallamaikkal. Gidófalvy Gergely püsp. titkár pedig első napon magyar, Dr. Szuchy Béla ünnep második napján német nyelven tartott szónoklataik által e szép ünnepnek megfelelő magasztos hangon s értelemben tették azt gyümölcsözővé hallgatóik lelkében.

— **Főpásztorunk ó Excellentiája** a Jézuska képviselőjeként ez idén is püspöki palotájába gyűjtötte össze karácsony estvéjén a szegényeket s árvaakat. Egy szép s dusan felrakott karácsonyfa körül szegény elaggottakats 30 árvagyermeket lehetett látni, kik kegyesen megajándékozva minden szükségessel, áldással távoztak el a főpásztor drága közeléből, ki első sorban is a szegényekre pazarolta e nagy napon is legfőbb gondjait s kegyeit. — A Jézuska fizetése meg, ezt kívánják a szegények,

— **A Sz. Vinczéről elnevezett irgalmas nővérek zárdájában** ez évben azon gyermeki s ártatlan napokat láttuk Karácsony előestvéjén visszaidézve, melyek gondolatánál is életre éledünk fel. — A szép gyermekereg az önfeláldozó apácák, mindent eszközöltek arra nézve, hogy a Jézuska egyedül boldogító örömeit érezhetővé tegyék az emberekkel. Kár, hogy a szük számban megjelent vendégek nem emelheték az örömet, — s így a derék nővérek szép buzgalma nem nyerhette meg e tekintetben is az igazán megérdemelt jutalmat.

— **A magyarországi kath. tanítók** segély-alap javára utólagosan gyűjtőbizottsági elnök nsgs. Kardos Ignác kanonok urhoz, — befizettek mint pártoló tagok tagsági díjat 1. *Csató Ferencs* plebános 1 frtot. 2. *Gál Miklós* plebános 1 frtot. *Bálint Alajos* kántortanító 50 kr. rendes tagsági díjat. Gyulafehérvárt, 1884 deczember hó 22. *Köntsey Sándor*, a gyűjtő-bizottság pénztárnoka.

— **Köszönet.** Nagyoniszteendő Péterfi János katonai lelkész a Csik szentsimoni templomban épített új főoltár költségeinek fedezésére, mint e község szülöttje, — 50. o. é. frtot volt szives adományozni, mit midőn nyilvánosságra hozni szerencsém van, nem mulasztatom el ama az én s híveim szívében élő legöszszintébb halánknak kifejezést adni, hogy nemes tettének jutalmazója legyen az, a kinek dicsőségét szent hajlékának díszítése által előmozdítani törekedett! Csik-Csatószeg 1884. deczember 15. *Rancs János*, lelkész.

— **Pályázat.** A Gy.-remetei 4-ik tizedi: Csutakfalvi tanítói államásra pályázat hirdették. Járandóságai: 200 frt. o. é. 6 öl lány tüz. fa. Lakás, mely áll egy szoba és kamarából. 400 nsz. öl házi kert, estür, istálló. Pályázni kívánók rendesen kiállított okmányaikat jövő 1885. év január 15-ig adják be a Gy.-Remetei iskolaszéknek. — Gy.-Remete deczember 19-én 1884. Az iskolaszék elnöksége.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

— **Sz. y. Helytt.** A „Dicsőítés“ czimű verzetben a mily szép és magasztos a felölelt eszme, ép oly gyarló a kivétel; az itt-ott fölcillámló jobb gondolatokat az eseten kifejezések, eltévesztett jelzők, kétes, homályos és akárhányszor érthetlen mondatszerkezet teszik élvezhetlenné.

Kiadja: Az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: Dr. TÓDOR JÓZSEF.
Szerkesztőtársak: Dr. CSERNI BÉLA, Dr. SZUCHY BÉLA, STRAUBERT ÖCÖN, Dr. VERESS FERENCZ.

Ny. a püsp. lycz. nyomda gyorsajtóján Gyulafehérvárt.